

TÖRTÉNELMEN INNEN ÉS TÚL

I. ELTE ÁJK JOG- ÉS POLITIKAELMÉLETI
KONFERENCIA

ABSZTRAKTFÜZET

ELTE | ÁJK
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR

BIBÓ ISTVÁN
SZAKKOLLÉGIUM

BIHARI MIHÁLY
ALAPÍTVÁNY

képviselési folyamatnak a nyelvi és szimbolikus jelentésadások mellett ezek a tényezők is fontos részei.

A fenti állítást egy konkrét képviselési mód, a plebiszciter képviselés példájával illusztrálja az előadás, mindenekelőtt Hans Ulrich Gumbrecht jelenlét-rituálékról és tömegekről kifejtett elképzeléseivel gondolva tovább a plebiszciter képviselés weberi-schmitti felfogását. A Gumbrecht által a „jelentés-effektusoktól” megkülönböztetett „jelenlét-effektusok” vizsgálata éppen azt mutathatja meg számunkra, ami a performatív képviselés irodalmaiból nagyrészt hiányzik: a nyelvi és szimbolikus jelentésen túli hatásokat, amelyek szerepet kapnak a képviselési folyamatban. Mindez egy olyan képviselés-felfogás felé mutat, ahol a három tényező interakciója – és adott esetben a köztük fellépő interferencia – formálja ki a képviseltek kollektív identitását.

László Tamás (HUN-REN TK):

Jelenlét-rituálék az Orbán-rezsimben

Az elmúlt másfél évtizedben a képviseléstelmélet reneszánszával párhuzamosan végbement konstruktivista fordulat hatására a vizsgálati megközelítésekben egyfajta diszkurzív elfogultság érvényesült: a kutatói figyelem középpontjában a politikai vezetők beszédeinek jelentéstartalma és nyelvi elemei álltak. Habár a közelmúltban a vezetők megjelenése és performativitása is a szakirodalom érdeklődési körébe került, a tömegek fizikai jelenlétének a képviselési viszonyban betöltött funkcióját egyelőre távolságtartás övezi. A vezetőkörpontos – plebiszciter vagy populista – képviselési rendszerekben azonban kiemelt jelentőségre tettek szert a gondos szervezést és bőséges erőforrást igénylő jelenlét-rituálék. Nincs ez máshogy hazánkban sem: az Orbán-rezsim nagy formátumú tömegrendezvényeit rendszerint megkülönböztetett politikai és médiafigyelem kíséri.

Az előadás célja annak bemutatása, hogy az Orbán-rezsimben a 2010-es évek elejétől napjainkig megrendezett jelenlét-rituálékon hogyan jelennek meg a plebiszciter képviselés logikáját érvényesítő testi és érzékszervi, vizuális és hangalapú eszközök. Az előadás a tömegrendezvények három típusát – a nemzeti ünnepeken tartott politikai nagygyűléseket, a béke-meneteket és a válogatott labdarúgó mérkőzéseket – videós és képi felvételekre támaszkodva elemzi a vezető és a „nép” között fennálló képviselési viszonyban játszott szerepük szempontjából. Ezáltal arra tesz kísérletet, hogy rámutasson a jelenlét-rituálék által a tömeg érzékszervi hatásokon alapuló egységesítésében, a vezető felhatalmazásának megerősítésében, a résztvevők képzelőerejének élénkítésében, valamint az erődemonstrációban betöltött szerep fontosságára.

ELTE
ÁJK